

Spis treści projektu technicznego – instalacje elektryczne

1	Część opisowa	Nr str.
2	Informacje ogólne	2
3	Przedmiot opracowania	2
4	Podstawa opracowania	2
5	Opis techniczny	3
6	Zasilanie obiektu w energię elektryczną	3
7	Linia kablowa nn – główna linia zasilająca	3
8	Instalacja przeciwpożarowego wyłącznika prądu	3
9	Oświetlenie obiektu	3
10	Standardy wykonania instalacji elektrycznych	4
11	Instalacja odgromowa	5
12	Ochrona przepięciowa	5
13	Bilans mocy, obliczenia techniczne	6
14	Okablowanie strukturalne	7
15	System sygnalizacji włamania i napadu	9
16	Zintegrowany system alarmowania i ochrony ludności	9
17	Środki ochrony przeciwporażeniowej i bhp	10
18	Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia	11
19	Zestawienie materiałów	11
20	Warunki przyłączenia nr WP/139663/2021/O03R07 z dnia 22.11.2022	13
II	Część rysunkowa	Nr rys.
21	Rzut parteru – plan instalacji gniazd wtyczkowych	IE101
22	Rzut dachu – plan instalacji odgromowej	IE102
23	Rzut fundamentów – plan instalacji uziomowej	IE103
24	Rzut parteru – plan instalacji oświetleniowej	IE201
25	Schemat strukturalny rozdzielnic TR	IE301
26	Schemat ideowy instalacji SSWiN	IE302
27	Projekt zagospodarowania terenu – instalacje elektryczne	IE401

INFORMACJE OGÓLNE

PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania projekt techniczny budowy remizy OSP w Starym Paczkowie, na działkach nr 152/1 i 152/3.

PODSTAWA OPRACOWANIA

Opracowanie niniejsze sporządzono w oparciu o:

- Zlecenie Inwestora
- Uzgodnienia z Inwestorem;
- USTAWĘ z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane;
- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY W sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY i POLITYKI SOCJALNEJ w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (tekst jednolity);
- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH i ADMINISTRACJI w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych;
- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH i ADMINISTRACJI w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych;;
- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
- POLSKIE NORMY
- PN-IEC 60364-3 - Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Ustalenie ogólnych charakterystyk
- PN-IEC 60364-4 - Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa (wszystkie arkusze)
- PN-IEC 60364-5 - Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego (wszystkie arkusze)
- PN-EN 60865-1 - Obliczanie skutków prądów zwarciovych. Część 1: Definicje i metody obliczania
- N SEP-E-001 - Sieci elektroenergetyczne niskiego napięcia. Ochrona przeciwporażeniowa
- PN-EN 12464-1 - Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach
- PN-EN 62305-1 - Ochrona odgromowa. Część 1: Zasady ogólne
- PN-EN 62305-2 - Ochrona odgromowa. Część 2: Zarządzanie ryzykiem
- PN-EN 62305-3 - Ochrona odgromowa. Część 3: Uszkodzenia fizyczne obiektów i zagrożenie życia
- PN-EN 62305-4 - Ochrona odgromowa. Część 4: Urządzenia elektryczne i elektroniczne w obiektach
- N SEP-E-004 - Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Projektowanie i budowa

OPIS TECHNICZNY

ZASILANIE OBIEKTU W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

W celu dystrybucji energii elektrycznej przewidziano zastosowanie rozdzielnic niskiego napięcia TR, z której wyprowadzono linie kablowe w kierunku:

- projektowanych odbiorników gniazd wtyczkowych;
- projektowanych odbiorników oświetleniowych;
- projektowanych odbiorników technologicznych np.: maszyn technicznych, szafki sterującej syreny alarmowej;
- instalacji teletechnicznych.

Projektowana tablica skrótowo określona TR będzie przyłączona do sieci rozdzielczej energetyki zawodowej na napięciu niskim, przemiennym, trójfazowym (0,4 kV, 50 Hz) przy zastosowaniu projektowanej linii kablowej YKXS 4x16mm² wyprowadzonej ze złącza kablowego zabudowanego w granicy działki (ZK w gestii zakładu energetycznego).

LINIA KABLOWA nn – GŁÓWNA LINIA ZASILAJĄCA

Linie zasilającą w terenie zewnętrznym należy prowadzić wg następujących zasad:

- Kable elektroenergetyczne układać w rowie kablowym (w 20 cm warstwie piasku) na głębokości 0,7m, mierzonej prostopadłe od powierzchni ziemi do górnej powierzchni kabli;
- W rowach nad kablami elektroenergetycznymi należy układać folię ostrzegawczą (o grubości co najmniej 0,3 mm i szerokości 200 mm w kolorze niebieskim; krawędzie folii powinny wystawać co najmniej 50 mm poza zewnętrzną krawędź kabli;
- Kable elektroenergetyczne zabezpieczyć rurą ochronną typu DVK 110 w miejscach zbliżeń oraz skrzyżowań z istniejącą oraz planowaną infrastrukturą podziemną;
- Rury osłonowe u wlotów uszczelnić za pomocą dławic czopowych EK186;
- Kable elektroenergetyczne należy zaopatrzyć w trwałe oznaczniki zlokalizowane w miejscach charakterystycznych, to znaczy skrzyżowaniach z innymi, podziemnymi sieciami zagospodarowania terenu oraz w miejscu wejścia do budynku.
- Wejście kabla do budynku należy wyposażyć w przepust kablowy gazo- i wodoszczelny.

Układ sieci w budynku TN-S. Rozdział przewodu PEN na PE i N wykonać lokalnie przy rozdzielnic TR budynku.

Moc przyłączeniowa obiektu 30kW. Napięcie zasilania 0,4kV.

INSTALACJA PRZECIWPOŻAROWEGO WYŁĄCZNIKA PRĄDU

W miejscu wejścia linii zasilającej do obiektu przewidziano zastosowanie przeciwpożarowego wyłącznika prądu. Przy wejściu do budynku, w pom. 1.1 przewidziano montaż przycisku sterującego oznaczonego jako: PPWP.

Użycie przycisku PPWP powoduje pozbawienia zasilania odbiorników z sieci podstawowej. Przycisk sterowniczy PPWP wyposażyć w kontrolę obecności napięcia oraz stanu załączenia. Główny wyłącznik prądu będzie zabudowany w odrębnej obudowie zgodnie ze schematem pokazanym na rysunku rozdzielnic głównej. Wyzwalacz cewki wzrostowej głównego wyłącznika prądu będzie połączony z przyciskiem pożarowego wyłącznika prądu (PPWP) przewodem niepalnym typu HDGs 4x1,5 PH 90. Wyzwolenie głównego wyłącznika prądu spowoduje odcięcie dopływu energii elektrycznej dla odbiorników podstawowych budynku.

OŚWIETLENIE OBIEKTU

OŚWIETLENIE PODSTAWOWE

Dla poszczególnych pomieszczeń przyjęto następujące wartości średniego natężenia oświetlenia:

- Magazyny: 300 lx;
- Pomieszczenia techniczne: 300 lx;
- Toalety: 200 lx;
- Komunikacyjne: 100 lx.
- Pom. Biurowe: 500lx.
- Garaż: 400 lx;
- Pozostałe: 300 lx;

Typy i rodzaje opraw będą dopasowane do warunków panujących w poszczególnych pomieszczeniach. Oprawy fluorescencyjne będą zawierały elektroniczne startery i dławiki w celu poprawy warunków oraz wydłużenia czasu pracy źródeł światła.

Sterowanie pracą obwodów oświetlenia wewnętrznego będzie odbywać się przy zastosowaniu:

- Czujników ruchu w pomieszczeniach sanitarno - szatniowych oraz toaletach;
- Łączników schodowych w ciągach komunikacyjnych oraz na klatce schodowej;
- Lokalnych wyłączników pojedynczych i świecznikowych w pomieszczeniach technicznych, magazynach.

OŚWIETLENIE AWARYJNE

Wymagania dla instalacji oświetlenia awaryjnego podano poniżej.

W przypadku dróg ewakuacyjnych o szerokości do 2 m, średnia wartość natężenia oświetlenia na podłodze wzdłuż środkowej linii drogi ewakuacyjnej powinna być nie mniejsza niż 1 lx, natomiast na centralnym pasie drogi (obejmującej nie mniej niż połowę jej szerokości), natężenia oświetlenia powinno stanowić co najmniej 50 % podanej wartości. Szersze drogi ewakuacyjne mogą być traktowane jako kilka dróg o szerokości 2 m lub mogą być oświetlone jak w strefach otwartych. Stosunek maksymalnego do minimalnego natężenia oświetlenia wzdłuż centralnej linii drogi ewakuacyjnej nie powinien być większy niż 40:1.

W strefie otwartej natężenie oświetlenia nie powinno być mniejsze niż 0,5 lx na poziomie podłogi, na niezabudowanym polu czynnym strefy otwartej, z wyjątkiem wyodrębnionego przez wyłączenie z tej strefy obwodowego pasa o szerokości 0,5 m. Stosunek maksymalnego do minimalnego natężenia oświetlenia w strefie otwartej nie powinien być większy niż 40:1. W pomieszczeniach sanitariatów dla osób niepełnosprawnych natężenie oświetlenia awaryjnego nie powinno być mniejsze niż 5 lx na poziomie podłogi.

Oprawy oświetlenia awaryjnego zasilono z tablic strefowych pracujących na dany obszar obiektu z obwodów oznaczonych indeksem „AW” i „EW”.

Wszystkie z zabudowanych opraw oświetlenia awaryjnego, muszą posiadać ważne świadectwo dopuszczenia do stosowania w obiektach wydane przez CNBOP:PIB w Józefowie.

STANDARDY WYKONANIA INSTALACJI ELEKTRYCZNYCH

WYMAGANIA W ZAKRESIE OKABLOWANIA ELEKTRYCZNEGO

Ze względu na funkcje obiektu, jego wymiary oraz kategorię ZL, okablowanie wykonane w obiekcie winno spełniać klasę Eca, w związku z czym, nie ma konieczności stosowania przewodowania bezhalogenowego.

INSTALACJA OBWODÓW OŚWIETLENIOWYCH

Poszczególne obwody instalacji oświetleniowej zasilono jednofazowo z TR (obciążenia są zrównoważone na wszystkich fazach). Instalacje należy układać lub prowadzić podtynkowo.

Łączniki obwodów oświetleniowych należy umieszczać obok drzwi (od strony klamki) w taki sposób, aby środek najwyżej połączonego łącznika znajdował się nie wyżej niż 115 cm ponad gotową powierzchnią podłogi. Łączniki instalowane ponad powierzchniami pracy powinny być umieszczane w poziomej strefie instalacyjnej na zalecanej wysokości 105 cm ponad gotową powierzchnią podłogi.

W pomieszczeniach biurowych należy stosować osprzęt oświetleniowy o stopniu ochrony IP20, natomiast w pomieszczeniach wilgotnych lub przejściowo wilgotnych osprzęt o stopniu ochrony IP44. Obwody instalacji oświetlenia należy wykonać przy zastosowaniu przewodów elektroenergetycznych typu:

- YDYżo 3x1,5 mm² – zasilanie opraw oświetleniowych;

INSTALACJA OBWODÓW GNIAZD WTYCZKOWYCH

Instalacja gniazd wtyczkowych obejmuje:

- Gniazda ogólnoużytkowe typu 2x2P+Z; 16 A; 230 V, IP20 – oznaczenie 2xA, dla montażu na wysokości +0,3m;
- Gniazda ogólnoużytkowe typu 2x2P+Z; 16 A; 230 V, IP20 – oznaczenie 2xB, dla montażu na wysokości +1,2m;
- Gniazda ogólnoużytkowe typu 2P+Z; 16 A; 230 V IP44;
- Gniazda siłowe, natynkowe 16 A; 400 V; IP44;

Poszczególne obwody instalacji gniazd wtyczkowych zasilono jednofazowo, jednostronnie z rozdzielniczy obiektowej, obciążenia są zrównoważone na wszystkich fazach.

Instalacje należy układać lub prowadzić:

- Podtynkowo. Zalecane trasy układania podtynkowego przewodów elektroenergetycznych w ścianach powinny się znajdować:
- Dla tras poziomych – 30 cm poniżej gotowej powierzchni sufitu;
  - Dla tras pionowych – 15 cm od ościeżnic bądź linii zbiegu ścian;

W pomieszczeniach wilgotnych lub przejściowo wilgotnych należy stosować osprzęt elektroinstalacyjny o stopniu ochrony IP44. Każdy z obwodów gniazd wtyczkowych został zabezpieczony wyłącznikiem różnicowoprądowym, wysokoczułym o prądzie znamionowym różnicowym równym 30 mA, oprzewodowanie należy wykonać przy zastosowaniu przewodów elektroenergetycznych typu YDYżo 3x2,5 mm², YDYżo 5x4mm² do zasilania gniazd siłowych.

INSTALACJA ODGROMOWA BUDYNKU

Obiekt zabezpieczono instalacją odgromową zaprojektowaną zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 62305.

Zastosowano układ zwodów poziomych niskich oraz pionowych wykonanych przy użyciu drutu stalowego ocynkowanego DN8. Zwody poziome prowadzone będą po powierzchni dachu, przewody odprowadzające należy prowadzić w rurach elektroinstalacyjnych trudnozapalnych samogasnących z PVC. Zwody pionowe będą połączone z uziomem fundamentowym poprzez zespół złącz kontrolnych.

OCHRONA PRZECIWPRZEPięCIOWA

W obiekcie projektowany jest system ochrony przeciwprzepięciowej w celu uniknięcia niebezpiecznych przepięć w instalacji elektroenergetycznej wywołanych wyładowaniami atmosferycznymi lub czynnościami łączeniowymi, które mogą uszkodzić lub zakłócić prawidłową pracę urządzeń elektrycznych.

Ograniczniki przepięć klasy T1 są przeznaczone do stosowania jako pierwszy stopień ochrony i wyrównywania potencjałów w obiekcie przed skutkami bezpośredniego uderzenia pioruna (redukcja przepięć do poziomu < 4 kV). Aparaty tego typu należy instalować w miejscu wprowadzenia instalacji elektrycznej do budynku (złącza kablowe, rozdzielnie główne budynków).

Ograniczniki przepięć klasy T2 stosowane są jako drugi stopień ochrony w obiekcie chronionym, w celu ograniczenia przepięć do wartości wytrzymywanych przez większość urządzeń elektrycznych (redukcja przepięć do poziomu < 1,5 kV). Prawidłowe miejsce zainstalowania tych aparatów to rozdzielnice piętrowe lub oddziałowe.

Przewidziano zastosowanie ochronników:

- T1+T2 zainstalowanych – w rozdzielnicy TR;

BILANS MOCY I OBLICZENIA TECHNICZNE

Moc przyłączeniowa obiektu wynosi 30kW.

Dla wykonania zasilania dobrano linię GLZ typu YKXS 4x16mm² wyprowadzoną ze złącza kablowo-pomiarowego w granicy obliczeń przedstawiono w tabeli 1 wyznaczonych na podstawie poniższych wzorów:

$$I_{obc} = \frac{P}{\sqrt{3} \cdot U_N \cdot \cos\phi}$$

$$I_{dd} \geq I_N \geq I_{obc}$$

$$1,45 \cdot I_{dd} \geq 1,6 \cdot I_N$$

$$\Delta U_{max} = \frac{100 \cdot P \cdot l}{\gamma \cdot s \cdot U_N^2}$$

$$S_{min} \geq \frac{1}{k} \sqrt{\left(\frac{I^2 \cdot t}{1} \right)}$$

Gdzie:

P – wartość mocy czynnej obciążenia przewodu [W];

U_N – wartość napięcia znamionowego instalacji [V];

$\cos\phi$ – współczynnik mocy [-];

I_z – wartość prądu dopuszczalnie długotrwałego [A];

I_N – wartość prądu znamionowego zabezpieczenia [A];

I_B – wartość prądu obciążenia [A];

I^2 – wartość prądu wyłączeniowego zabezpieczenia [A];

ΔU_{max} – wartość spadku napięcia [V];

l – długość obwodu [m];

Γ – konduktywność materiałowa przewodu [m/Ωmm²];

s – przekrój poprzeczny przewodu [mm²];

s_{min} – minimalny przekrój poprzeczny przewodu [mm²];

k – jednosekundowa dopuszczalna gęstość zwarcia [A/mm²];

I^2t – całka Joule'a wyłączenia [A²s];

TABELA OBLICZENIOWA

Tabela 1

TABELA : BILANS MOCY													
Lp.	Miejsce zasilania	Nazwa odbioru	Napięcie znamionowe [V] Un	Moc znamionowa [kW] – Pn	Prąd znamionowy [A] - IB	Prąd znamionowy zabezpieczenia [A] - In	Kabel	Długość [m]	Iz[A]	I2=1,6*Iz	1,45*Iz	Spadek napięcia [%]	I2<=1,45*Iz
1	PZK	TR	400	30	46,62	63	YKXS4*16	40	124	100,8	179,8	0,19	SPELNIONY

Warunki prawidłowego doboru zostały spełnione.

SYSTEM SYGNALIZACJI WŁAMANIA I NAPADU

Centralę systemu sygnalizacji włamania i napadu zaprojektowano w pomieszczeniu 1.6, 1.7 na parterze. Instalacja oparta jest na centrali z własnym układem zasilania awaryjnego. Ochronę pomieszczeń zapewniono dzięki wykorzystaniu sześciu pasywnych czujek podczerwieni.

Linie transmisyjne (magistrala YTDY 6x0,5) należy rozprowadzić podtynkowo w rurach osłonowych giętkich typu RKL18.

ZASILANIE REZERWOWE

Przewidziano, że dla awaryjnego działania systemu sygnalizacji włamania, centrala i ekspandery, zasilane będą z akumulatorów zainstalowanych we wspólnej obudowie z zasilaczem. W tabeli poniżej przedstawiono bilans obciążeń na podstawie, którego dobrano pojemność akumulatora.

Dysponowany prąd na 30h dla akumulatora 17Ah wynosi:

$$I = 17 \text{ Ah} / 30 \text{ h} = 0,566 \text{ A (566 mA)}$$

Centrala	1x	149mA
Wejścia NC	4x	5mA
1 Manipulator LCD	1x	17mA

Suma: 186mA

Sumaryczny średni prąd pobierany przez system jest mniejszy od prądu, który może zapewnić akumulator.

ZINTEGROWANY SYSTEM ALARMOWANIA I OCHRONY LUDNOŚCI

Główny element systemu to stacja bazowa wraz z radiotelefonem, który stanowi główne wyposażenie stanowiska kierowania PSP lub CZK, jest urządzeniem sterującym systemem, przeznaczona jest do zdalnego uruchamiania zakodowanym sygnałem radiowym syren alarmowych. Najistotniejsze funkcje systemu:

- sterowanie systemem w trybie OC i PSP,
- testowanie stacji DSP-52BM, DSP-52BS, DSP-52L,
- przekazywanie komunikatów głosowych on-line przez syreny elektroniczne serii DSE,
- wywoływanie pagerów serii DSP-90S

W projektowanym obiekcie planuje się zabudować stację obiektową raz z radiotelefonem, czujnikiem faz oraz anteną

Funkcje stacji obiektowej:

- sterowanie syrenami mechanicznymi (wirnikowymi) oraz elektronicznymi (np. serii DSE),

- sterowanie Terminalem, umożliwiającym powiadamianie na telefony komórkowe,
- obsługa pagerów (poprzez wbudowany moduł)
- dowolnie programowane wejścia/wyjścia, do których można podłączyć dowolne urządzenia takie jak: syrena alarmowa (główna i rezerwowa), kompresor, oświetlenie, automatyka bramy itp.
- praca w przypadku zaniku zasilania sieciowego (każda stacja obiektowa posiada akumulatorowe).

Elementem składowym systemu jest również terminal SMS.

Zadaniem Terminala GSM współpracującego ze Stacją Obiektową jest powiadamianie o zaistniałym zdarzeniu osób wyposażonych w telefony komórkowe. Powiadamianie odbywa się przy pomocy wiadomości tekstowych SMS lub wiadomości tekstowych ukazujących się bezpośrednio na wyświetlaczu telefonu komórkowego FLASH SMS. Terminal może również powiadamiać o zdarzeniu dzwoniąc pod zaprogramowany numer przez określony czas bez konieczności odbierania połączenia (CLIP – bez kosztów) oraz może wysyłać krótkie wiadomości tekstowe na telefony stacjonarne.

Kompletny system na który składają się:

- szafka sterownicza elektronicznej syreny
- stacja obiektowa z radiotelefonem i anteną,
- terminal sms,
- cztery głośniki szczelinowe wraz z przewodami,
- antena VHF do radiotelefonu,

zabudować zgodnie z DTR urządzenia. Lokalizacje urządzeń rozpatrywać łącznie z rysunkiem architektury.

ŚRODKI OCHRONY PRZECIWPORAŻENIOWEJ I BHP

Sieć elektroenergetyczna zasilająca instalacje wewnętrzne obiektu będzie pracować w układzie sieciowym TN-S.

W odbiornikach energii elektrycznej oraz osprzęcie niskiego napięcia zlokalizowanych w budynku ochronę podstawową (przy dotyku bezpośrednim) stanowią:

- Izolacja podstawowa;
- i/lub osłony.

Ochrona dodatkowa (przy dotyku pośrednim) będzie zapewniona poprzez:

- Samoczynne wyłączenie zasilania w urządzeniach o I klasie ochronności zrealizowane poprzez:
  - Przepalenie wkładek bezpiecznikowych;
  - otwarcie wyłączników nadprądowych;

Urządzenie ochronne powinno samoczynnie wyłączyć zasilanie obwodu przy dotyku pośrednim, aby w następstwie zwarcia między częścią czynną a częścią przewodzącą dostępną spodziewane napięcie dotykowe przy dotyku części przewodzących, nie spowodowało przepływu prądu rażącego wywołującego niebezpieczne skutki patofizjologiczne dla człowieka.

- Zastosowaniu izolacji ochronnej w urządzeniach o II klasie ochronności.

Dodatkowo zastosowano środki ochrony przeciwporażeniowej, uzupełniającej stanowiącej redundancję względem ochrony podstawowej i/lub dodatkowej. Przewidziano wykorzystanie:

- Wyłączników różnicowoprądowych, wysokoczułych o znamionowym prądzie różnicowym zadziałania równym 30 mA zainstalowanych we wszystkich obwodach gniazd wtyczkowych o prądzie znamionowym nieprzekraczającym 20 A przewidzianych do użytku przez osoby niewykwalifikowane;
- miejscowych połączeń wyrównawczych polegających na połączeniu ze sobą części przewodzących dostępnych i obcych w celu wyrównania potencjałów.

INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA**INSTRUKTAŻ PRACOWNIKÓW**

Pracownicy przed przystąpieniem do robót winni odbyć szkolenie BHP przeprowadzone przez uprawnioną osobę.

Kierownik robót ma obowiązek poprzez podległe mu służby instruować pracowników o zagrożeniach związanych z prowadzonymi robotami jak również zobowiązany jest do prowadzenia stałej kontroli nad prawidłowością prowadzenia robót pod kątem bezpieczeństwa.

INSTRUKTAŻ PRACOWNIKÓW

Na placu budowy należy stosować następujące środki bezpieczeństwa:

- Pracownicy powinni zostać wyposażeni w odpowiedni sprzęt ochronny i zobowiązani do używania go w trakcie prowadzenia robót;
- Obsługę ciężkiego sprzętu mogą prowadzić tylko osoby do tego upoważnione posiadające odpowiednie uprawnienia zawodowe;
- Materiały budowlane składowane na placu oraz sprzęt, który nie pracuje powinny być składowane tak, aby nie utrudniać ewakuacji w razie zagrożenia;
- Plac budowy musi być odpowiednio zaopatrzony w sprzęt gaśniczy oraz wymagane przepisami materiały opatrunkowe i lecznicze;
- Wszyscy uczestnicy procesu inwestycyjnego zobowiązani są do przestrzegania przepisów BHP;
- Wszystkie nieprawidłowości winny być niezwłocznie zgłaszane kierownikowi robót, który w razie konieczności zobowiązany jest je zgłosić odpowiednim służbom;
- Zakres prac stanowiący treść niniejszego opracowania powinien być wykonany zgodnie z dokumentacją projektową, dokumentacją fabryczną zastosowanych urządzeń, przy ścisłym przestrzeganiu obowiązujących norm, instrukcji, wytycznych oraz przepisów w zakresie BHP i PPOŻ;
- Prace w zakresie instalacji elektrycznych szczególnie niebezpieczne lub w pobliżu urządzeń energetycznych prowadzi się na polecenie wydane przez uprawnionego pracownika Zakładu Energetycznego. Pracownicy pracujący przy budowie urządzeń energetycznych powinni posiadać odpowiednie kwalifikacje;
- Do obowiązków kierownika należy kontrola nad utrzymaniem porządku na placu budowy;
- Kierownik budowy ma obowiązek przedstawić zagrożenia wynikające w czasie prowadzenia prac budowlanych oraz przygotować i przeprowadzić instruktaż na temat przestrzegania przepisów BHP i udzielania pierwszej pomocy.

SPIS RYSUNKÓW

lp.	TEMAT	SYMBOL	SKALA
1.	Rzut parteru – Plan instalacji gniazd wtyczkowych	IE101	1:100
2.	Rzut dachu – Plan instalacji odgromowej	IE102	1:100
3.	Rzut fundamentów – Uziemienie budynku	IE103	1:100
4.	Rzut parteru – Plan instalacji oświetleniowej	IE201	1:100
5.	Schemat strukturalny rozdzielnic TR	IE301	-
6.	Schemat ideowy instalacji SSWiN	IE302	-
7.	Projekt zagospodarowania terenu	IE401	1:500